

MYNDIGHETEN FÖR
DIGITALISERING OCH
BEFOLKNINGSDATA

TAISTO-övningen 2022

Anvisningar till organisationer som
förbereder sig för övningen

25.10.2022

25.10.2022

Innehållsförteckning

1	TAISTO-övningen 2022.....	3
1.1	Allmänt	3
1.2	Mål.....	3
2	Förberedelser inför övningen	3
2.1	Kontaktperson.....	4
2.2	Medlemmar i övningsteamet.....	4
2.3	Användare av övningsplattformen.....	5
2.3.1	Skärmansvarig.....	5
2.3.2	Person som gör myndighetsanmälningar	5
2.3.3	Kommunikationsansvarig.....	6
2.3.4	Att aktivera användarnamnen före övningsdagen	6
2.4	Övningsteamets gemensamma förberedelser	7
2.5	Kommunikation om övningen.....	7
3	Övningsdagen.....	7
3.1	Övningsdagens förlopp.....	8
3.2	Övningsdagboken.....	9
3.3	Kontakt under övningsdagen	9
4	Efter övningen.....	9
4.1	Fortsatta åtgärder	10

25.10.2022

1 TAISTO-övningen 2022

Tack för att ni har anmält er till TAISTO-övningen! Den här anvisningen hjälper er att förbereda er inför övningsdagen.

1.1 Allmänt

Taisto är en riksomfattande övning som simulerar kränkningar av dataskyddet och informationssäkerheten, där man övar på att agera vid störningar och avvikelser med hjälp av fiktiva störningssituationer. Under övningsdagen får ni delta i en färdig övning i digital säkerhet, vars bakgrundshistoria, händelser och uppgifter förmedlas till er via övningsplattformen.

I Taisto-övningen övar varje organisation för sin egen skull. Övningen är ett tryggt sätt att testa och utveckla sina egna verksamhetsmodeller för digital säkerhet – oberoende av tidigare erfarenheter av övningar. I Taisto-övningen beaktar vi aktuella digitala hot och i år övar vi att hantera och leda störningar och att kommunicera i störningssituationer genom externa hot. Under övningsdagen samlar ni in observationer och lärdomar för ert eget bruk och era uppgifter delas inte med andra.

Anvisningar för att anmäla sig till Taisto-övningen och material finns fritt tillgängliga på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar. Vid ärenden som gäller övningen, vänligen kontakta oss per e-post taisto@dvv.fi. Ledare för övningen är Hanna Heikkinen, specialsakkunnig vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata.

1.2 Mål

De allmänna målen med Taisto-övningen är att

- utveckla hanteringen av samt ledningen och kommunikationen i störningssituationer
- utveckla verksamhetsmodeller, processer och anvisningar för verksamhetens kontinuitet och beredskap
- utveckla de processer som behövs vid kränkningar av dataskyddet, såsom förmågan att bedöma den uppkomna risken, göra nödvändiga anmälningar till myndigheter, intressentgrupper och registrerade.

Dessutom rekommenderar vi att ni ställer upp egna organisationsspecifika mål för övningen.

2 Förberedelser inför övningen

När ni anmälde er till Taisto-övningen valde ni också en övningsdag och övningens längd samt utsåg en kontaktperson och medlemmarna i övningsteamet. Under övningsdagen kan ni genomföra Taisto-övningen på det sätt ni vill; antingen i era lokaler, på distans eller som hybrid.

25.10.2022

2.1 Kontaktperson

Er kontaktperson har anmält er organisation till Taisto-övningen.

I Taisto-övningen är kontaktpersonens centrala uppgifter att

- samla övningsteamet
- anmäla er till övningen
  - uppdatera uppgifterna i anmälan (vid behov)
- ordna de praktiska arrangemangen kring övningen
  - boka ett mötesrum eller skapa ett virtuellt möte för övningdagen
  - förbereda sig för övningen tillsammans med övningsteamet (se punkt 2.4)
  - starta och avsluta övningen på övningdagen
  - efter övningen gå igenom övningen tillsammans med övningsteamet.

Vi skickar anvisningar till er kontaktperson som stöd för övningsteamets förberedelser. Det är er kontaktpersons uppgift att dela nödvändig information vidare och säkerställa att alla medlemmar i övningsteamet känner till hur övningdagen går till, vilka kommunikationsmedel som används samt sin egen roll i övningen. Dessutom ska kontaktpersonen se till att de användare av övningsplattformen som anmälts på anmälningsblanketten kan logga in på övningsplattformen.

Vi rekommenderar att er kontaktperson reserverar cirka 2 dagsverken av sin arbetstid för att förbereda för och genomföra Taisto-övningen i organisationen.

2.2 Medlemmar i övningsteamet

Er kontaktperson samlar organisationens övningsteam. Den genomsnittliga storleken på övningsteam som deltar i Taisto-övningarna har varit 9 personer, men varje organisation deltar i övningen enligt sina egna behov och resurser.

Vi rekommenderar ert övningsteam inkluderar personer vars befattningsbeskrivning innehåller ansvar för hantering av störnings- och avvikande situationer och trygghet av kontinuiteten, till exempel

- representant(er) för ledningen
- ansvarsperson(er) för informationssäkerheten
- dataskyddsombud
- ICT-expert(er)
- kommunikationsexpert(er).

En genomgång av organisationens planer för kontinuitet och beredskap samt anvisningar för personuppgiftsincidenter hjälper er att bilda ert övningsteam. Vi rekommenderar att varje medlem i övningsteamet har endast en roll i övningen.

När ni bildar övningsteamet kan ni också fundera på följande faktorer i fråga om en funktion eller tjänst som är kritisk för er organisation:

- Vilka är de personer som ni behöver för att utreda kränkningar av informationssäkerheten och dataskyddet?

25.10.2022

- Vilka är de personer som ni behöver för att utreda störningar och avvikelser?
- Vem fattar beslut när det gäller att utreda, leda och hantera störningar och avvikelser?
- Vem bestämmer vad ni ska informera om och till vem?
- Vem informerar om störningar och avvikelser?

Vi rekommenderar att ni tar med en **observatör** som observerar och dokumenterar händelserna under dagen. Utöver observatören kan ni i ert övningsteam också ha med en separat **kommunikationsobservatör**, som har i uppgift att följa er kommunikation under övningen. Observatörerna kan vara personer inom eller utanför er organisation och de antecknar objektivt sina observationer av övningsteamets agerande. Efter övningsdagen hjälper observatörernas observationer er att utveckla era egna handlingsmodeller. Vi publicerar en separat observationsblankett för observatören och en minneslista för kommunikationsobservatören före övningen på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar.

Övningen kräver inte att externa serviceproducenter deltar, men om ni vill kan ni ta med dem i övningen. Observera att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata inte ansvarar för dessa parter deltagande eller kostnaderna för detta. Serviceproducenterna fakturerar er för deltagandet i övningen enligt ert gällande avtal.

2.3 Användare av övningsplattformen

Händelserna och meddelandena i Taisto-övningen förmedlas under övningsdagen till er via övningsplattformen. Ert övningsteam får 1–5 användarnamn för att använda övningsplattformen. Användarnamn behövs för de medlemmar i övningsteamet som är utsedda som **skärmsvariga, personer som gör myndighetsanmälningar** eller **kommunikationsansvariga**. Ni har meddelat deras kontaktuppgifter på anmälningsblanketten och er kontaktperson kan ändra dessa uppgifter via bekräftelsemeddelandet kontaktpersonen fått per e-post. Alla ändringar ska göras senast en vecka före den valda övningsdagen.

2.3.1 Skärmsvarig

Den skärmsvariga har till uppgift att dela övningsplattformens vy och de meddelandena som publiceras i den med hela övningsteamet. Under övningsdagen delar den skärmsvariga vyn för övningsplattformen på sin egen skärm antingen i det fysiska mötesrummet eller genom skärmdelning på det virtuella mötet. Ert övningsteam bör ha en skärmsvarig och eventuellt en person som reserv.

Anvisningar för skärmsvariga publiceras före övningen på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar och på övningsplattformen. Dessutom skickar vi dem till de skärmsvariga per e-post i samband med att användarnamn skapas.

2.3.2 Person som gör myndighetsanmälningar

I Taisto-övningen övar ni på att göra myndighetsanmälningar till Centralkriminalpolisen, dataombudsmannens byrå och Cybersäkerhetscentret, och dessa anmälningar görs via övningsplattformen. Det bör finnas en person som utsetts för att göra myndighetsanmälningar under övningen och eventuellt en person som reserv.

25.10.2022

Observera att myndigheterna i Taisto-övningen inte kontaktas på samma sätt som i verkliga situationer, utan all kontakt sker med webropol-blanketter på övningsplattformen. Vi hoppas att ni aktivt reflekterar kring myndighetsanmälningarna: fundera på när myndighetsanmälningar ska göras och vilka bakgrundsuppgifter som krävs för dem.

Anvisningar för att göra myndighetsanmälningar publiceras före övningen på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar och på övningsplattformen. Dessutom skickar vi dem till de personer som gör myndighetsanmälningar per e-post i samband med att användarnamn skapas.

2.3.3 Kommunikationsansvarig

Den kommunikationsansvariga har i uppgift att fungera som kommunikationsexpert under övningen och simulera störnings- och kriskommunikation. Vi rekommenderar att ert övningsteam har en kommunikationsansvarig som utarbetar både interna och externa meddelanden under övningen. Målet är att utarbeta innehållet i meddelandena på samma sätt som i en verklig situation. Externa meddelanden kan publiceras på övningsplattformen – då kan alla organisationer som deltar i övningen se dem – men interna meddelanden ska utarbetas med organisationens egna verktyg. Utöver de externa meddelandena kan er kommunikationsansvariga också publicera ”Quacker-uppdateringar” som motsvarar innehållet i sociala medier på övningsplattformen.

Om ert övningsteam har en observatör och/eller en kommunikationsobservatör, kom ihåg att dela allt kommunikationsinnehåll ni utarbetat under övningen även med dem.

Anvisningar för kommunikationsansvariga finns på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar och på övningsplattformen. Dessutom skickar vi dem till de kommunikationsansvariga per e-post i samband med att användarnamn skapas.

2.3.4 Att aktivera användarnamnen före övningsdagen

Till övningsplattformens användare skickas inloggningsanvisningar och användarnamn per e-post **på måndagen under övningsveckan**. E-post med användarnamn kommer från adressen noreply-taisto@trasim.fi och meddelandet innehåller en länk för att byta lösenord. Lösenordslänken i e-postmeddelandet gäller **endast i 3 dagar**, så lösenordet ska bytas så snart som möjligt.

De som använder övningsplattformen ska logga in på övningsplattformen på förhand och säkerställa att användarnamnen fungerar. Inloggningen sker på adressen taisto.trasim.fi. Innan övningen inleds visas övningsanvisningar och -information på övningsplattformen.

Användarnamnen är **personliga** och får inte överlåtas till andra. Med koderna kan man logga in på övningsplattformen på **endast en enhet** åt gången. Annars låses koderna.

25.10.2022

2.4 Övningsteamets gemensamma förberedelser

Vi rekommenderar att er kontaktperson sammankallar övningsteamet före övningen och går igenom följande saker:

- tidtabeller och praxis för övningsdagen
- roller för medlemmarna i övningsteamet
- förhandsmaterial för övningen (inkl. frivillig förhandsuppgift)
- organisationens egna mål för övningen.

Dessutom rekommenderar vi att ni går igenom er organisations interna handlingsmodeller och anvisningar för personuppgiftsincidenter, planer för kontinuitet och beredskap samt hur ni ska agera vid störningar och avvikelser.

En frivillig förhandsuppgift som förbereder er inför övningsdagen finns på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar.

2.5 Kommunikation om övningen

Vi hoppas att ni berättar att ni deltar i Taisto-övningen i er organisations kommunikation både före och under övningsdagen. Ni har tillgång till kommunikationsmaterial som publiceras före övningen på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar.

Taisto-utmaning i sociala medier

Under Taisto-övningen pågår en utmaning i sociala medier som utvecklar en uppfattning om digital säkerhet. Vi hoppas att hela övningsteamet deltar i utmaningen.

I utmaningen i sociala medier utmanar vi er att fotografera stämningen före Taisto-övningen. I förberedelserna söker ni kanske styrka genom krigsrop och krigsmålningar, strategiska möten eller en ordentlig påfyllning av mat?

Publicera också som avslutning på övningen en annan bild av stämningen efter Taisto. Bilden får gärna förmedla hur övningen gick. Beskriv er glädjefest eller hur ni trots svårigheter kom i mål i övningen.

Dela gärna före- och efterbilderna eller ett inlägg om er övningsdag på Twitter och/eller LinkedIn med hashtaggen #Taisto. Glöm inte att lyfta fram att det är fråga om en övning.

3 Övningsdagen

Under övningsdagen agerar ni på samma sätt som ni skulle göra vid en verklig störning eller avvikelse. Det lönar sig för övningsteamet att utreda störningen och kommunicera internt, utarbeta meddelanden och vidta andra eventuella åtgärder på samma sätt som i en riktig situation. Kom dock ihåg att i er interna och externa kommunikation lyfta fram att det är fråga om en övning. På så sätt misstar sig ingen att tro att situationen är verklig.

25.10.2022

Målgruppen för Taisto-övningen är omfattande, så övningens händelser och meddelanden beskrivs på ett mycket allmänt plan. Vi rekommenderar att ni för varje händelse och uppgift funderar på följande: "Tänk om det här skulle hända oss?" och "Skulle det här kunna hända oss också?". För att dra största möjliga nytta av övningen lönar det sig att vara lika realistisk i övningen som i verkligheten. Vi hoppas att övningsteamet inte motarbetar övningen, det vill säga letar efter fel i händelserna och uppgifterna för att kunna kringgå dem.

I övningen avses med "**organisation**" er egen organisation. Dessutom ombeds ni i uppgifterna i övningen välja datasystem/tjänster som är kritiska för er organisation och som används för att utföra uppgifterna. I övningens händelser, meddelanden och uppgifter hänvisar "**kritiskt datasystem/kritisk tjänst**" till det system eller den tjänst ni själva valt.

Tips för en lyckad övningsdag

- Kom till övningen med ett positivt och öppet sinne
- Logga in på övningsplattformen i god tid innan övningen börjar
- Titta noga på nyhetsöversikten som inleder övningen, eftersom den utgör grunden för övningens världsbild
- Agera och kommunicera på samma sätt som i en verklig störningssituation
- Spegla övningens händelser och uppgifter mot er egen organisation
- Gör uppgifterna i en takt som passar er
- Använd övningsdagboken (se punkt 3.2)
- Kom ihåg att samarbete ger styrka!

Observera att ni i övningen inte behöver undersöka orsakerna till en eventuell informationssäkerhetsincident, attack eller personuppgiftsincident eller göra en utredning i anslutning till den (forensik).

3.1 Övningsdagens förlopp

Taisto-övningen består av händelser som publiceras på övningsplattformen Trasim och tillhörande meddelanden. Längden på er övningsdag bestäms utifrån det val ni gjorde i samband med anmälan: halvdagsövningen avslutas kl. 12 och heldagsövningen kl. 15. Observera att klockan 11:30 börjar en timmes paus för deltagarna i heldagsövningen.

Börja övningsdagen med att samlas och logga in på övningsplattformen i god tid innan övningen börjar. Välkomst- och övningsinfovideorna kan ses på övningsplattformen från och med kl. 7 på övningsdagens morgon.

08:00– Övningsteamet samlas

09:00 Övningsdagen börjar på övningsplattformen

- Övningen öppnas
- Nyhetssändning som berättar om övningens världsbild

Händelse 1 och tillhörande uppgifter

Händelse 2 och tillhörande uppgifter

25.10.2022

Händelse 3 och tillhörande uppgifter
Händelse 4 och tillhörande uppgifter
Händelse 5 och tillhörande uppgifter (**ENDAST** deltagarna i halvdagsövningen)

11:30–12:30 Paus för deltagarna i heldagsövningen

12:00 Halvdagsövningen avslutas

- Uppföljning för dem som avslutat halvdagsövningen

12:30 Heldagsövningen fortsätter

- Nyhetsextra

Händelse 5 och tillhörande uppgifter
Händelse 6 och tillhörande uppgifter
Händelse 7 och tillhörande uppgifter
Händelse 8 och tillhörande uppgifter
Händelse 9 och tillhörande uppgifter

15:00 Heldagsövningen avslutas

- Åtgärder efter avslutad övningsdag

3.2 Övningsdagboken

Vi rekommenderar att ni för övningsdagbok på övningsdagen. I övningsdagboken kan ni anteckna alla observationer ni gjort under övningen och de åtgärder ni vidtagit utifrån dem. Övningsdagboken hjälper er att komma ihåg händelserna under övningsdagen, att analysera ert eget agerande under övningen och att sammanställa de utvecklingsåtgärder som lyfts fram under övningen även i efterhand. Ni kan använda Taisto-övningsdagboken, som finns på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar.

3.3 Kontakt under övningsdagen

Om det uppstår problem under övningsdagen, kontakta oss omedelbart per e-post taisto@dvv.fi.

- Om problemet gäller övningens förlopp, händelser eller meddelanden, ange **”Problemsituation i Taisto-övningen”** som ämne för meddelandet.
- Om det är fråga om ett tekniskt problem med övningsplattformen, ange som ämne **”Teknisk störning under Taisto-övningen”**.
- Om ni har gjort en felaktig publikation på övningsplattformen, ange som ämne **”Borttagande av publikation i Taisto-övningen”**.

4 Efter övningen

Som avslutning på övningsdagen ber vi att varje medlem i övningsteamet besvarar en kort Menti-enkät. Enkätens kod publiceras på övningsplattformen efter att övningen avslutats.

25.10.2022

När ni har besvarat Menti-enkäten ska ni tillsammans gå igenom dagens händelser: Hur gick er övningsdag? Vad lyckades ni med? Var skulle ni kunna förbättra i fortsättningen? Genom att reflektera över dagen tillsammans kan ni sammanställa alla teammedlemmars första observationer av övningsdagen.

Efter övningen skickar vi också en separat responsenkät till er kontaktperson. Syftet med den är att mäta hur lyckad och effektiv övningen varit samt att utveckla kommande års Taisto-övningar så att de motsvarar deltagarnas behov och förväntningar. Vi hoppas att ni aktivt ger respons.

4.1 Fortsatta åtgärder

För er organisation är det mycket viktigt att ni går igenom de observationer ni gjort under övningen och planerar de utvecklingsåtgärder som behövs utifrån dem. Vi rekommenderar att ni gör upp en realistisk tidtabell för att genomföra utvecklingsåtgärderna, utreder vilka resurser de kräver och utser ansvarspersoner. I de flesta organisationer kräver detta att utvecklingsåtgärderna godkänns enligt organisationens ledningssystem.

Efter Taisto-övningsdagarna publicerar vi ett manuskript för övningen på adressen dvv.fi/sv/taisto-ovningar. Med hjälp av det kan ni gå tillbaka till händelserna i Taisto-övningen och fortsätta bearbeta dem om ni vill.

